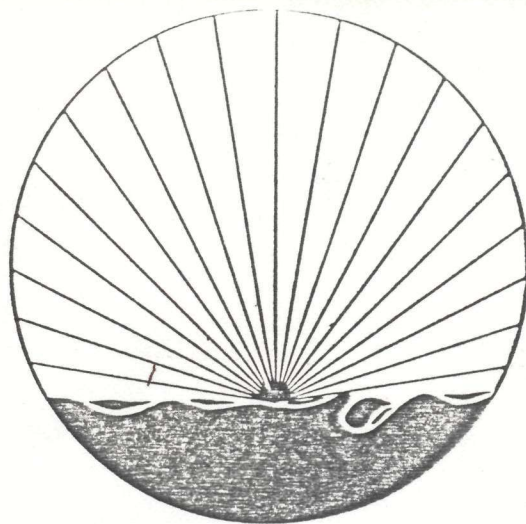

3η συνδιάσκεψη των προοδευτικών
και σοσιαλιστικών οργανώσεων
της μεσογείου
αθήνα, 15-18 μάρτη 1979

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

Πέρασε αρκετός καιρός, κάπου τρία χρόνια, από τότε που για πρώτη φορά, τόν Νοέμβρη του 1976 στην Ίσπανία, τὰ προοδευτικά καί σοσιαλιστικά κόμματα τῆς Μεσογείου μίλησαν γιά "οικονομική συνεργασία". Στή "Διακήρυξη τῆς Βαρκελώνης" περιλαμβάνονταν στήν παράγραφο 4 καί τὰ ἑξῆς: "Τὰ σοσιαλιστικά κόμματα πού ἔλαβαν μέρος στή Συνδιάσκεψη συμφώνησαν καί στήν προώθηση καί ἰσχυροποίηση τῆς πολιτικῆς, οἰκονομικῆς, καί πολιτιστικῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στίς προοδευτικές καί σοσιαλιστικές δυνάμεις τῆς Μεσογείου."

Μερικούς μῆνες ἀργότερα στή Συνδιάσκεψη τῆς Μάλτας, ὁ Πρόεδρος τοῦ ΠΑΣΟΚ στήν εἰσήγησή του τόνιζε: "Οἱ Μεσογειακές χώρες θά πρέπει νά συντονίσουν τὰ προγράμματα ἐπενδύσεών τους καί τήν ἐμπορευματική πολιτική τους πρὸς τό συμφέρον τῆς Μεσογειακῆς πολιτικῆς". Τό δέ τελικό "Ντοκουμέντο τῆς Μάλτας", ἔξουσιοδοτεῖ τή Μόνιμη Γραμματεία "νά κατάρτισει προγράμματα γιά πολιτική, πολιτιστική, οἰκονομική καί ἐμπορική συνεργασία, σύμφωνα μέ τή δουλειά τῆς Συνδιάσκεψης, γιά τὰ κοινά ἐνδιαφέροντα τῶν λαῶν τοῦ χώρου πού εἶναι μέλη τῆς Ὀργάνωσης".

Ἐνα χρόνο μετά τή 2η Συνδιάσκεψη τῆς Μάλτας, στήν ἐπιστημονική Συνάντηση πού διοργάνωσε τό Πανεπιστήμιο τῆς Βρέμης τόν Ἰούνιο τοῦ 1978 συζητήθηκαν σέ πιό θεωρητικό καί ἐπιστημονικό πλαίσιο οἱ "Σοσιαλιστικές προοπτικές ἀναπτύξεως τῆς Μεσογείου καί οἱ διεθνεῖς τους ἐπιπτώσεις". Καί στή συνάντηση αὐτή, ἀνάλογη εἰσήγηση γιά στενότερη καί πιό πρακτική οἰκονομική συνεργασία βρῆκε ἐπίσης ὑποστήριξη.

Δέν εἶναι λοιπόν καθῶς βλέπομε ἡ "οἰκονομική συνεργασία" μιά συμπτωματική ἢ δευτερεύουσα ἀπόφαση τῶν Προοδευτικῶν καί Σοσιαλιστικῶν κομμάτων τῆς Μεσογείου, ἀλλά μιά οὐσιώδης προϋπόθεση τῆς γενικώτερης συνεργασίας τους καί ἕνας κεντρικός πυρῆνας ἐνδιαφέροντος.

Ὅμως, παρά τήν ἀναμφισβήτητη θέληση γιά οἰκονομική συνεργασία πού διακηρύχτηκε μέχρι τώρα, δέν φαίνεται νά ἔγινε ἀκόμη κάποιο ἀποφασιστικό βῆμα πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση. Ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου τό λέει ξεκάθαρα στή Μάλτα: "Ἡ Συνδιάσκεψή μας δέν εἶναι σεμινάριο. Ἠλθαμε ἐδῶ γιά νά ἀφρηλατίσουμε ἕναν κοινό μηχανισμό πολιτικοοικονομικῆς πάλης γιά τοὺς λαοὺς τῆς περιοχῆς μας"....

Πώς όμως θα προχωρήσουμε στην πρακτική δουλειά; Τι έννοούμε συγκεκριμένα όταν μιλάμε για "οικονομική συνεργασία"; και ποιά είναι τα βήματα που πρέπει να κάνουμε προς αυτή την κατεύθυνση;

Πρέπει να δεχτούμε ειλικρινά ότι τό χάραγμα μιᾶς καθαρῆς γραμμῆς καί ἐνιαίων συγκεκριμένων στόχων γιά πολλαπλούς ἀντικειμενικούς λόγους, δέν εἶναι εὐκολο. Ἡ τρίχρονη ὅμως ἱστορία τῆς Μεσογειακῆς μας συνεργασίας ἀπό τή Βαρκελώνη καί τή Μάλτα μέχρι σήμερα, μάς ἔδωσε τή βάση γιά ἕναν κοινό προσανατολισμό. Θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι στά χρόνια αὐτά, μέ τίς συναντήσεις καί τίς ἐπαφές σέ διαφορετικά ἐπίπεδα ὠρίμασαν οἱ συνθήκες γιά κάθε μορφῆς συνεργασία.

Αὐτό γίνεται περισσότερο κατανοητό ὅταν σκεφθοῦμε ὅτι δέν νοεῖται καί οὔτε ὑπάρχει παράδειγμα ὁποιασδήποτε μορφῆς εὐρύτερης συνεργασίας, μέ ἀποκλεισμό τοῦ οἰκονομικοῦ στοιχείου.

Ἡ οἰκονομική συνεργασία, ὅμως, προβάλλει καί γιά ἕναν ἄλλο ἀκόμη λόγο σάν ο ὕ σ ι α σ τ ι κ ὸ καί ἁ π α ρ α ἰ τ η τ ο στοιχεῖο γιά τήν πραγματοποίηση τῆς ὁ π ο ι α σ δ ῆ π ο τ ε μορφῆς Μεσογειακῆς συνεργασίας. Ξέρουμε ὅτι:

1) Ἡ Μεσογειακή συνεργασία πῆγασε μέσα ἀπό τήν κοινή πίστη τῶν προοδευτικῶν καί σοσιαλιστικῶν Ὄργανώσεων τῆς περιοχῆς γιά μιᾶ συσπειρωμένη ἀ μ υ ν α τῶν λαῶν τῆς ἐνάντια στίς Ἱμπεριαλιστικές δυνάμεις πού μέ τούς στόλους τους, τίς πυρηνικές βάσεις καί τίς ἐστίες πολεμικῶν συγκρούσεων πού δημιουργοῦν, αὐξάνουν τόν κίνδυνο μιᾶς νέας παγκόσμιας σύρραξης.

2) Ἡ Μεσογειακή συνεργασία πῆρε σάρκα καί ὀστά μέσα ἀπό τήν ἐλπίδα γιά ἀ π ε λ ε υ θ ῆ ρ ω σ η τῶν λαῶν τῆς (Κύπριοι, Παλαιστίνιοι, Σαχράουϊ κ.λ.π.) ἀπό τήν ξένη κυριαρχία.

3) Ἡ Μεσογειακή συνεργασία διακήρυξε τήν ἀνάγκη ἀ λ λ α γ ῆ ς τοῦ διεθνοῦς οἰκονομικοῦ συστήματος μέ ἀναδιάρθρωση τῶν ὑπαρχόντων σχέσεων μεταξύ τοῦ ἀναπτυσσομένου Νότου καί τοῦ ἀναπτυγμένου Βορρά.

4) Ἡ Μεσογειακή Συνεργασία παλεύει γιά τήν ἀ π ὀ ρ ρ ι ψ η κάθε ἐξιδουλεύοντος πολιτικοῦ, οἰκονομικοῦ καί στρατιωτικοῦ ἐκβιασμοῦ πού ἐξασκεῖται ἐνάντια σέ μικρά καί ἀναπτυσσόμενα ἔθνη. Καί

5) 'Επιδιώκει τήν οίκοномиκή ανεξαρτησία τών περιφεριακῶν χωρῶν της ἀπό τὰ μητροπολιτικά κέντρα τῆς Βορειο-Δυτικῆς Εὐρώπης.

Ἀραδιάζοντας ὅμως τὰ παραπάνω γιά τίς προσπάθειες καί ἐπιδιώξεις τῆς ΠΣΟΜ βλέπομε ὅτι ὅλα τους ἐμπεριέχουν ἀναμφισβήτητα τό στοιχεῖο τῆς δράσης, καί μάλιστα τῆς δράσης στήν πιά δυναμική της μορφή. Ἡ δράση ὅμως στίς διεθνεῖς σχέσεις μεταφράζεται σχεδόν πάντα μέ τό οἰκονομικό κριτήριο. Ἄν μάλιστα ἀφαιρέσουμε τή στρατιωτική δράση πού ἀναμφισβήτητα δέν ἀντιμετωπίζεται ἀπό τήν ΠΣΟΜ σάν μέσον ὑλοποίησης τῶν στόχων της, τότε ἡ οἰκονομική δράση, δηλαδή ἡ οἰκονομική συνεργασία, ἀποτελεῖ τό βασικό μέσο πραγματοποίησης τῶν παραπάνω ἐπιδιώξεων.

Βλέπομε λοιπόν ὅτι ἡ οἰκονομική συνεργασία ἀποτελεῖ λογικά τό βασικό πυρῆνα ὁποιασδήποτε μορφῆς δράσης τῆς Μεσογειακῆς διεθνούς συνεργασίας. Ἀλλά ἀνεξάρτητα ἀπό τίς παραπάνω διαπιστώσεις, ἡ οἰκονομική συνεργασία ἀποτελεῖ καί τήν πεμπτοσύα ὅλων τῶν διεθνῶν συμφωνιῶν τῆς ἐποχῆς μας, εἴτε σοσιαλιστικό εἴτε τό καπιταλιστικό στρατόπεδο τοποθετοῦνται αὐτές, καί τοῦτο γιατί ἔχει ἀποδειχθεῖ ὅτι ἡ οἰκονομική συνεργασία ἔχει ἀναμφίβολα πλεονεκτήματα.

Τά πλεονεκτήματα τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας συγκλίνουν σχεδόν πάντα στήν ἀπόκτηση μεγαλύτερης οἰκονομικῆς δύναμης ἀπό τά συνεργαζόμενα μέρη.

Ἡ δύναμη αὐτή ἐκφράζεται τόσο στό πεδίο τῆς παραγωγῆς μέ τήν ἐξειδίκευση τῆς παραγωγῆς, τήν ἐπίτευξη οἰκονομιῶν μεγέθους κτλ ὅσο στό πεδίο τῆς διάθεσης μέ τή μείωση τῶν μεταφορικῶν κόστων καί τῶν δασμῶν, τήν ἐπίτευξη διοικητικῶν οἰκονομιῶν, τήν ἀπλούστευση καί ἐνοποίηση τῶν ὅρων ἐμπορίου κτ. ὅσο καί στό πεδίο τῆς κινήσεως τῶν παραγόντων τῆς παραγωγῆς ὅπως π.χ. Commodity movements, Factor-price equalization, οἰκονομικές ἐπιπτώσεις τῶν παραγόντων παραγωγῆς, μετακ. ἐργασίας, κινήσεις

κεφαλαίου, μετακίνηση επιχειρηματικών πόρων.

· Η οίκονομική δύναμη πού αποκτάται σέ πολυμερείς οίκονομικές συνεργασίες καί ενώσεις συγκεντρώνεται σέ διαφορετικά μέρη, κατά διαφορετικό τρόπο καί χρησιμοποιεῖται επίσης διαφορετικά, ανάλογα μέ τήν καπιταλιστική ἢ σοσιαλιστική δομή τῆς παραγωγῆς.

· Ἐπειδή ἡ δομή τῆς παραγωγῆς στίς καπιταλιστικές χώρες καί τίς οίκονομικές ενώσεις τους στηρίζεται στήν ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπό ἄνθρωπο καί λαοῦ ἀπό λαό γιά τό λόγο αὐτό ὁδηγοῦν σέ ἀνισοκατανομή πλούτου μέσα στίς ἴδιες τίς κοινότητες καί στηρίζονται στή μεταφορά πλεονάσματος σ'αὐτές ἀπό τόν ἔξω κόσμο.

· Ἡ ἀπόκτηση δύναμης ὅμως αὐτή καθεαυτή, μέσω τῆς οίκονομικῆς συνεργασίας ἢ καί ἐνοποίησης δέν ἀποτελεῖ βέβαια οὔτε αὐτοσκοπό, ἀλλά οὔτε μπορεῖ καί νά καταδικαστεῖ APRIORI. Ἡ ἀξιολόγησή της σέ μιά δεδομένη οίκονομική συνεργασία μεταξύ κρατῶν ἐξαρτᾶται:

- α) Ἀπό τούς μηχανισμούς λειτουργίας τοῦ συστήματος, ἂν εἶναι δηλ. βασικά ἐκμεταλλευτικοί, καί συνακόλουθα,
- β) ἀπό τή χρήση τῆς δύναμης γιά οίκονομικά ἐπιθετικούς ἢ εἰρηνικούς σκοπούς.

· Ἀπό τήν ἀνακεφαλαίωση ὅλης τῆς μέχρις ἐδῶ ἀνάλυσης μποροῦμε συμπερασματικά νά ὑποστηρίξουμε:

· Ἡ "Οίκονομική Συνεργασία" τῶν Προοδευτικῶν καί Σοσιαλιστικῶν Ὁργανώσεων τῆς Μεσογείου, καί ἐπομένως τῶν μεσογειακῶν χωρῶν εἶναι ἀπαραίτητη π ρ ο ὕ π ό θ ε σ η ὁποιασδήποτε προσπάθειας γενικώτερης συνεργασίας, εἶναι ἀναγκαία καί ἐ π ω φ ε λ ή ς, ἀπό πολλές πλευρές καί εἶναι τελικά τόσο ἰδεολογικά θ ε μ ι τ ή ὅσο καί διεθνιστικά ἐ π ο ι κ ο δ ο - μ η τ ι κ ή καθώς καί παράγοντας ε ί ρ ή ν η ς ἐφ'ὅσον ἔχει ἀποδεδειγμένα σκοπούς, μόνο βαθιά ἀνθρωπιστικούς, σοσιαλιστικούς καί φιλειρηνικούς.

Τό μεσογειακό δυναμικό.

Γιά νά δώσουμε μιὰ εἰκόνα τοῦ δυναμικοῦ καί τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τοῦ Μεσογειακοῦ χώρου θά ἀρκοῦσε νά ἀναφέρουμε μερικούς χαρακτηριστικούς ἀριθμούς στήν περίπτωση μιᾶς ὑποθετικῆς ἐνότητας τοῦ χώρου αὐτοῦ. Ἡ Μεσόγειος θά εἶχε πληθυσμό γύρω στά 300 ἑκατομ., θά κατεῖχε δηλαδή τήν τρίτη θέση μετά τήν Κίνα καί τίς Ἰνδίες. Θά εἶχε ἔκταση μικρότερη μόνο ἀπό τήν Σοβιετική Ἑνωση καί τήν Κίνα, μεγαλύτερη ὅμως κατὰ 1 ἑκατομύριο τετρ. χιλ. ἀπό τίς ΗΠΑ καί κατὰ 5 περίπου φορές μεγαλύτερη ἀπό τήν ΕΟΚ. Ὁ φυσικός πλοῦτος πού θά διέθετε θά ἦταν ἀρκετός γιά νά τήν κατατάξει στίς πλουσιώτερες περιοχές τοῦ κόσμου ἀφοῦ θά διέθετε ἕνα πλῆθος ὀρυκτῶν ἀπό ἀλουμίνιο, χρώμιο, σίδηρο καί χαλκό μέχρι μόλυβδο, ὑδράργυρο, ἀντιμόνιο καί μαγνήσιο καθώς καί πολλά ἄλλα σέ ποσότητες πού θά τήν κατέτασσαν στήν δεύτερη, τρίτη καί τετάρτη θέση στήν παγκόσμια παραγωγή.

Ἀλλά καί πηγές ἐνεργείας, ὅπως πετρέλαιο καί φυσικά ἀέρια διαθέτει ἡ Μεσόγειος σέ μεγάλες ποσότητες, παρόλο πού ἡ μεγαλύτερη ἔκτασή της δέν ἔχει ἀκόμη ἐρευνηθεῖ ἐνῶ ὑπάρχουν βάσιμες ἐλπίδες ὅτι κρύβονται τεράστιες ποσότητες πολλῶν ἀκόμη ὀρυκτῶν.

Ὑπάρχει ἐπίσης οὐράνιο σέ ἀρκετές μεσογειακές χῶρες καί βέβαια ἡ μελλοντική πηγή ἐνεργείας, ὁ ἥλιος, σέ ἀπεριόριστες ποσότητες. Ἄν προσθέσει ἀκόμη κανεῖς σ' ὅλα αὐτά τήν "φυσική ἐνότητα" πού παρουσιάζει ὁ Μεσογειακός χῶρος, μέ το ἐνιαῖο βιοκλίμα, τήν ἴδια τή Μεσόγειο θάλασσα πού σάν φυσικός ὑδάτινος δρόμος συνδέει ὅλες τίς χῶρες μεταξύ τους χωρίς προβλήματα, τή μοναδικότητα τοῦ κλίματος καί τῆς μεσογειακῆς φύσης, πού ἀφενός ἐπιτρέπει τή βλάστηση καί τήν καλλιέργεια πλήθους μοναδικῶν προϊόντων σέ παγκόσμια σύγκριση, ἀφετέρου προσελκύει κάθε χρόνο τό 1/3 περίπου τοῦ παγκόσμιου τουριστικοῦ συναλλάγματος, τή μοναδική ἱστορία τῆς περιοχῆς πού τήν καθιστᾷ κέντρο τῶν κυριοτέρων πολιτισμῶν τῆς γῆς καί τῶν κυριοτέρων θρησκειῶν, τή μοναδική της γεωγραφική θέση στό σταυροδρόμι τριῶν Ἡπείρων, ὅπου δεσπόζει σάν στρατηγικός κόμβος μέ ἀναμφισβήτητη, πρωτεύουσα παγκόσμια θέση, τ ὅ τ ε ν ο μ ί ζ ο υ μ ε ὅτι ἡ Μεσόγειος δέν θά εἶχε σέ τίποτε νά φοβηθεῖ τή σύγκριση

μέ οποιαδήποτε άλλη διακρατική ένότητα τοῦ πλανήτη μας,

Οἱ προϋποθέσεις οἰκονομικῆς συνεργασίας πού πρέπει κατά τή γνώμη μας νά δ η μ ι ο υ ρ γ η θ ο ῦ ν ἀ π α ρ α ῖ τ η τ α σ ῆ μ ε ρ α εἶναι δύο:

- 1) Ὁ κεντρικός πυρῆνας γιά τήν ἐπιστημονική καί ἰδεολογική καθοδήγηση καί τόν προγραμματισμό τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας καί
- 2) Ἡ ἄμεση δημιουργία δυνατότητας χρηματοδότησης συγκεκριμένων προγραμμάτων οἰκονομικῆς συνεργασίας.

Γιά τήν πραγματοποίηση λοιπόν αὐτῶν τῶν δύο προϋποθέσεων οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἀλλά καί γιά τήν ἔναρξη ἄμεσης καί πρακτικῆς δουλειᾶς, συγκεκριμενοποιώντας πλήρως αὐτό πού ὀνομάσαμε μέχρι τώρα, σχετικά ἀόριστα, "οἰκονομική συνεργασία", π ρ ο τ ε ῖ ν ο υ μ ε :

Α' Νά τεθεῖ στήν ὀλομέλεια τῆς Συνδιάσκεψης πρόταση γιά τή Δ η μ ι ο υ ρ γ ί α καί Λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α ἑνός "Κέντρου Μεσογειακῶν Μελετῶν"

Σκοπός του θά εἶναι ἡ ^{διερεύνηση τῶν δυνατοτήτων} ~~ἐπιστημονική καί ἰδεολογική καθοδήγηση καί ὁ προγραμματισμός~~ τῆς Μεσογειακῆς συνεργασίας γενικά καί τῆς Μεσογειακῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας εἰδικότερα.

Μέσα στό Κέντρο αὐτό θά κυοφοροῦνται οἱ βασικές ιδέες καί θά ἀναπτυχθοῦν τά ἐπιστημονικά προγράμματα τῆς μεσογειακῆς συνεργασίας. Τό Κέντρο θά προσλάβει οἰκονομολόγους, κοινωνιολόγους, νομικούς, διεθνολόγους, ἐθνολόγους, πολιτειολόγους καί γενικά ἐπιστήμοντες τῶν ἀναγκαίων ἐπιστημονικῶν κλάδων ἀπό ὅλες τίς μεσογειακές χῶρες οἱ ὁποῖοι θά ἐργάζονται σέ συγκεκριμένα PROJECT στά πλαίσια τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας τῶν μεσογειακῶν χωρῶν.

Θά διαθέτει πλήρες τμήμα ἐκδόσεων ὅπου θά πραγματοποιοῦνται στήν ἀραβική, ἀγγλική καί γαλλική γλώσσα, περιοδικές ἐκδόσεις μεσογειακῆς συνεργασίας πολιτικοῦ, πολιτιστικοῦ, οἰκονομικοῦ, ἐρευνητικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καί πληροφοριακοῦ περιεχομένου.

Θά κάνει συγκεκριμένες προτάσεις στα μεσογειακά κράτη όπου θά τονίζει τό συμφέρον καί τά πλεονεκτήματα πού θά έχουν ακολουθώντας αύτή ή εκείνη τήν οίκονομική πολιτική στά πλαίσια τής οίκονομικής συνεργασίας.

Θά έπεξεργασθεΐ ένα πρότυπο ανάπτυξης πού θά εξασφαλίζει:

- α) Ότι οί οίκονομικοί πόροι τής περιοχής θά χρησιμοποιηθοΰν γιά τά συμφέροντα τών λαών πού ζοΰν στή Μεσογειακή λεiάνη,
- β) ότι ή τεχνολογική ανάπτυξη θά γίνεi υπηρέτης καί όχι άφεντικό τής ζωής μας, γ) ότι ή ανάπτυξη γιά κάθε χώρα θά εΐναι ίσομερής καί αύτοκεντρωμένη αντί νά εΐναι άνισομερής καί έξωστρεφής,
- δ) ότι ή οίκονομική ανάπτυξη μέ βάση τόν κοινωνικό προγραμματισμό, θά πάρει μορφή καί σχήμα πού νά δίνει τό κατάλληλο βάρος στίς κοινωνικές, πολιτικές καί πολιτιστικές αξίες, πού συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τή διατήρηση τής πολιτιστικής παράδοσής μας καί τοΰ φυσικοΰ μας περιβάλλοντος, καί ε) ότι θά σταματήσει ή έκμετάλλευση άνθρώπου από άνθρωπο".

Β' Ίδρυση Ίνστιτούτου Τεχνολογικών Έρευνών

Τό Ίνστιτούτο Τεχνολογικών Έρευνών θά άποτελέσει ένα βασικό μεσογειακό θεσμό γιά τή συγκέντρωση, έπεξεργασία, διαφύλαξη καί διάδοση τής γνώσης καί τοΰ KNOW-HOW πού εΐναι άπαραίτητα γιά τή δημιουργία μιās έλεύθερης, αύτόνομης καί σοσιαλιστικής Μεσογείου.

Ένδεικτικά αναφέρουμε μερικούς από τούς κυριώτερους κλάδους τεχνολογικής έρευνας όπου θά έπρεπε ένδεχόμενα νά δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα τό Ίνστιτούτο:

- Solar systems development - Biologically inspired dev.
- Chemical engineering dev. - mechanical engineering fields
- System engineering development - Technical education
- Communication Technology - Mass production method development
- Environmental effects & conservation - Information theory dev.
- Integrated circuit dev. - Petroleum refining development
- Urban transportaion problems.

Γ' Δημιουργία καί Λειτουργία μιās Μεσογειακής Τράπεζας

Μεταξύ τών σκοπών τής "Μεσογειακής Τράπεζας" θά μπορούσαν π.χ. νά εΐναι: χρηματοδοτήσεις,

- α) αναπτυξιακών προγραμμάτων που εύνοοϋν τή συνεργασία μεταξύ τών μεσογειακών κρατῶν
- β) Joint ventures μεταξύ εταιριῶν μεσογειακῶν χωρῶν
- γ) συγκοινωνιακῶν καί ἐπικοινωνιακῶν προγραμμάτων
- δ) προγραμμάτων ἐκμετάλλευσ ης τοῦ ἐναλείου, θαλασσίου καί ὑποθαλασσίου πλούτου τῆς Μεσογείου
- ε) ἔρευνας, ἀνακάλυψης καί ἐκμετάλλευσης ὀρυκτοῦ πλούτου καί πετρελαίου στό μεσογειακό χῶρο
- στ) ἀνάπτυξης ἐνδομεσογειακῶν τουριστικῶν προγραμμάτων
- ζ) προγραμμάτων κοινῆς ἐμπορίας σέ ξένες ἀγορές, κοινῶν μεσογειακῶν προϊόντων
- η) ἄλλων προγραμμάτων οἰκονομικῆς μεσογειακῆς συνεργασίας.

Ἡ "Μεσογειακή Τράπεζα" θά μποροῦσε π.χ. νά ἀρχίσει μέ ἀρχικό κατατεθειμένο κεφάλαιο 300-500 ἐκατομύρια δολλάρια πού θά μπορεῖ νά καλυφθεῖ:

- Ἀπό κρατική καί ἰδιωτική συμμετοχή τῶν μεσογειακῶν κρατῶν πού ἔχουν σοσιαλιστικά κόμματα στήν κυβέρνηση.
- Ἀπό εἰσφορές τῶν προοδευτικῶν σοσιαλιστικῶν κομμάτων καί ὀργανώσεων τῶν χωρῶν πού δέν ἔχουν σοσιαλιστικές κυβερνήσεις.
- Ἀπό ἰδιωτικές εἰσφορές τῶν μελῶν τῶν σοσιαλιστικῶν κομμάτων τῆς Μεσογείου.
- Ἀπό εἰσφορές τῶν ἰδιωτῶν, Νομικῶν Προσώπων Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καί ἐπιχειρήσεων τῶν χωρῶν τῆς Μεσογείου μέχρις ἐνός ἀπό τά πρὶν καθορισμένου ὕψους συνολικῆς συμμετοχῆς.

Στό ἰδρυτικό καταστατικό τῆς Τράπεζας θά κατοχυρώνεται ὁ πλήρης καί μόνιμος ἔλεγχός της ἀπό τά ἰδρυτικά μέλη.

Ἡ "Μεσογειακή Τράπεζα" θά μποροῦσε ἐπίσης νά χρησιμοποιήσῃ φτηνά, δανειακά ἀραβικά "πετροδολλάρια", πού σήμερα ξεφεύγουν ἀπό τόν ἔλεγχο τῶν ἀραβικῶν κρατῶν, διασκορπισμένα σέ διάφορους πολυεθνικούς τραπεζικούς ὀργανισμούς, μέ χαμηλό συνήθως τόκο.

Τή δημιουργία καί τό σχεδιασμό τῆς Τράπεζας ὀφείλει νά ἀνλάβει εἰδική ἐπιτροπή ἀπό EXPERTS πού θά ἐπιφορτισθεῖ γι' αὐτό ἀπό τή Μόνιμη Γραμματεία.

· Η Τράπεζα θά μπορούσε νά ἔχει ἔδρα τήν Τρίπολι, τό Ἀλγέρι ἢ τή Δαμασκό, θά ὀφείλε νά δημιουργήσῃ ἀρχικά ὑποκαταστήματα σέ ὅλες τίς μεσογειακές χῶρες καί ἀργότερα σέ ἄλλες χῶρες καί πόλεις τοῦ κόσμου.

· Η "Μεσογειακή Τράπεζα" θά λύσει τό κυριότερο πρόβλημα γιά τήν κίνηση τοῦ μηχανισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας καί μ' ἓναν ἀκόμη τρόπο:

Χρηματοδοτώντας προγράμματα καθετοποίησης καί καταμερισμοῦ τῆς παραγωγῆς καί ἀξιοποιώντας ἔτσι βασικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους τῆς Μεσογείου, ὅπως π.χ. μέ τή δημιουργία βιομηχανικῶν μονάδων πού θά περιλαμβάνουν ὅλες τίς διαδικασίες ἀπό τήν ἔρευνα, τήν ἐξεύρεση, τήν ἐξόρυξη ὀρυκτῶν καθώς καί τήν πρωτογενή καί δευτερογενή ἐπεξεργασία τους, ἢ πραγματοποιώντας ἐπενδύσεις σέ ἐργατοβόρες βιομηχανικές μονάδες, ἔτσι ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ τό σταμάτημα τῆς αἱμορραγίας τόσο τῶν ἀκατέργαστων ὀρυκτῶν, ὅσο καί τῶν ἐργατικῶν χεριῶν στίς καπιταλιστικές χῶρες τοῦ Βορρά.

Μέ αὐτόν τόν τρόπο θά ἐπιτευχθεῖ ἡ διατήρηση τοῦ ἐλέγχου βασικῶν τομέων τῆς οἰκονομίας σέ ἐθνικά ἢ μεσογειακά κέντρα ἀποφάσεων.

Παράλληλα μέ τή δημιουργία τῶν τριῶν Μεσογειακῶν Ὀργανισμῶν πού ἀναφέραμε, δηλ. τοῦ "Κέντρου Μεσογειακῶν Μελετῶν", τοῦ "Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου" καί τῆς "Μεσογειακῆς Τράπεζας" πού θά σηκώσουν ὅλο τό βάρος καί θά ἀποτελέσουν τούς ἀκρογωνιαίους λίθους γιά τήν λειτουργία τῆς μεσογειακῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας, προτείνουμε καί τή δημιουργία δύο ἐπιτροπῶν πού θά μπορούσαν ἐπίσης νά ἀσχοληθοῦν μέ ἕξι ἴσου ἀποτελεσματικά προγράμματα Μεσογειακῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας.

1ον) Νά τεθεῖ στήν ὀλομέλεια τῆς Συνδιάσκεψης πρόταση γιά τή δημιουργία δύο Ἐπιτροπῶν μελέτης τῶν δυνατοτήτων συντονισμοῦ δασμολογικῆς καί ἐμπορικῆς πολιτικῆς.

Οι έπιτροπές θά έχουν σάν στόχο τήν υποβολή προτάσεων δύο κατηγοριών:

- α) Προτάσεις για σταδιακή μείωση π.χ. των έξωτερικών δασμών μεταξύ συγκεκριμένων προϊόντων των Μεσογειακών χωρών από 10 - 20% σέ πρώτο στάδιο.
- 'Η προπαρασκευαστική έπιτροπή άφοϋ μελετήσει τίς έπιπτώσεις σέ κάθε χώρα πού θά είχε (δυνατική) έφαρμογή τής μείωσης των δασμών, θά δημοσιεύσει τά πορίσματά της καί θά είσηγηθεϊ στίς ανάλογες κυβερνήσεις τήν έφαρμογή τους.
 - 'Όσες κυβερνήσεις έπιθυμούν, σοσιαλιστικές ή μή, θά μπορούν νά εφαρμόσουν μέρος ή τό σύνολο των προτάσεων, ανάλογα μέ τήν κρίση τους σχετικά μέ τά όφέλη πού θά προκύψουν από μιά τέτοια έφαρμογή.
- Σέ ένα δεύτερο στάδιο, ή πρώτη έπιτροπή θά μπορούσε νά είσηγηθεϊ τή βαθμιαία προσέγγιση των δασμών για είσαγωγές από τρίτες χώρες πού βρίσκονται έκτός του Μεσογειακού χώρου, καθώς επίσης καί νά διαμορφώσει μιά κοινή στρατηγική στίς έμπορικές διαπραγματεύσεις.
- 'Η έπιτροπή θά μπορούσε επίσης νά συντάξει μιά έκθεση σχετικά μέ τήν οίκονομική πολιτική κάθε μεσογειακής χώρας.
- 'Η έκθεση αύτή θά άποτελοϋσε τήν πρώτη βάση πάνω στην όποία θά στηριζόταν όποιεσδήποτε παραπέρα αποφάσεις σχετικά μέ μιά πολιτική συντονισμού σέ μιά σειρά τομεΐς.
- β) Προτάσεις για συνεργασία των Μεσογειακών χωρών στον καθορισμό ενιαίων τιμών ή κοινής πολιτικής έμπορίας στίς έξωτερικές άγορές,
- (1) για τυπικά μεσογειακά προϊόντα όπως π.χ. έλαιόλαδο, έλνές, έσπεριδοειδή, όρισμένα κρασιά κ.τ.λ. καί
 - (2) για όρισμένα βασικά όρυκτά όπως π.χ. αλουμίνιο, χρώμιο, μαγνήσιο, χαλκό κτλ.
- 'Η έπιτροπή άφοϋ μελετήσει τά πλεονεκτήματα καί τά μειονεκτήματα από μιά τέτοια κοινή έμπορική πολιτική θά δημοσιεύσει τά πορίσματά της καί θά είσηγηθεϊ στίς σχετικές κυβερνήσεις τή δυνατική του έφαρμογή.

Ἡ Μεσογειακὴ Τράπεζα ἐφόσον βεβαίως ἐλεγχθεῖ ἡ οἰκονομικὴ ἀπόδοση τῶν προτάσεων πού θά γίνουν, καί ἀφοῦ διασφαλίσαι τὰ χρήματά της, μπορεῖ νά χρηματοδοτήσῃ μέρος ἢ τό σύνολο ἀπό αὐτές. Θά μελετηθεῖ ἰδιαίτερα δέ ἡ περίπτωση χρηματοδότησης τοῦ προγράμματος ἀπό τίς ἴδιες τίς ἐνδιαφερόμενες κυβερνήσεις, ἐφόσον διαπιστωθεῖ ὅτι θά ὑπάρξουν πολύ θετικά ἀποτελέσματα γι' αὐτές ἀπό τήν ἐφαρμογή τους καί δέν συναντοῦν κανένα ἀνυπέρβλητο ἐμπόδιο ὅπως π.χ. ἡ συμμετοχή τους στήν ΕΟΚ ἢ κάπου ἄλλου.

2ον) Νά τεθεῖ στήν ὀλομέλεια τῆς Συνδιάσκεψης πρόταση γιά τή δημιουργία μιᾶς Ἐπιτροπῆς πού θά ἀσχοληθεῖ ἀποκλειστικά μέ τόν σχεδιασμό ἐνός "Μεσογειακοῦ Ὁργανισμοῦ Λιανικοῦ Ἐμπορίου" πού θά ἔχει τόν ἐπιχειρηματικό τύπο μιᾶς "Μεσογειακῆς ἐπιχείρησης Ἀλυσίδας Καταστημάτων".

Ἡ κεντρικὴ ἰδέα αὐτῆς τῆς Μεσογειακῆς ἐπιχειρήσεως Ἀλυσίδας Καταστημάτων, θά βρίσκεται στή δυνατότητα ὅτι αὐτό πού δέν μποροῦν ἴσως νά ἐφαρμόσουν οἱ σοσιαλιστικές κυβερνήσεις καί τὰ σοσιαλιστικά κόμματα τῆς Μεσογείου, μπορεῖ νά ἐφαρμοστεῖ μέ μιά μικρὴ οἰκονομικὴ βοήθεια, ἢ δάνειο καί μέ τήν ὑποστήριξη ἀπό τοὺς μεσογειακοὺς πολίτες σάν πελάτες. Θά δημιουργηθεῖ δηλαδή μιά ἀλυσίδα καταστημάτων Λιανικῆς Πώλησης μέ μονάδες σέ ὅλες τίς μεσογειακές χῶρες, ὅπου θά πωλοῦνται ἀποκλειστικά μεσογειακά προϊόντα χειροτεχνίας, βιοτεχνίας, βιομηχανίας καί τυπικῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς.

Οἱ καταναλωτές θά εἶναι ἀξασφαλισμένοι γιά ὅλα τὰ καταστήματα. Τοῦτο δέ γιὰτί, ἐκτός ἀπό τὰ μέλη τῶν σοσιαλιστικῶν κομμάτων πού θά ἀποτελέσουν τή σίγουρη καί μόνιμη πελατεία τους, θά τὰ ἐπισκέπτονται ἐπίσης πολλοί ξένοι τουρίστες καθὼς καί ὅλοι ὅσοι μεσογειακοὶ πολίτες θέλουν νά ἀγοράσουν, ἀνεξάρτητα ἰδεολογίας, ἀπό τὰ πρότυπα καί κατὰ κάποιο τρόπο πολιτιστικά συγγενή τους καταστήματα.

- Ἡ χρηματοδότηση μπορεῖ νά ἐξασφαλιστεῖ ἀπό τή Μεσογειακὴ Τράπεζα, ἀλλά καί χωρὶς τή συνδρομή της, δέν θά προκύψουν ἄμεσα μεγάλες δυσκολίες γιά τήν ἐξεύρεση ἐνός δα-

νείου, εφόσον βέβαια εξασφαλιστεί ένα αρχικό κεφάλαιο γιατί υπολογίζεται ότι: τό κόστος κάθε καταστήματος δεν θα ξεπεράσει τά 100.000 δολάρια, έτσι ώστε για τά 20 περίπου πρώτα καταστήματα, τό ποσόν πού θα απαιτηθεί θα είναι τής τάξης τών 2 περίπου εκατομυρίων δολλαρίων. "Αν προστεθεί σ'αυτό τό κόστος κεφαλαίου κινήσεως, κεντρικών αποθεμάτων κτλ. δηλαδή άλλα 2 εκατομύρια δολ., τότε τό σύνολο τοῦ απαραίτητου κεφαλαίου θα ανέβει στά 4 εκατομύρια δολάρια πού δεν κρίνεται σάν υπερβολικά δύσκολο νά αναβρεθεί.

Τό Project αυτό τής "Μεσογειακῆς Ἐπιχειρήσεως Ἀλυσίδας Καταστημάτων" θα ἀποτελέσει μιὰ ἄμεση, ἀποτελεσματική καί κερδοφόρα συνεργασία μεταξύ τών μεσογειακῶν χωρῶν, προσφέροντάς τους πολλά πλεονεκτήματα καί συμβάλλοντας κατά τόν πιό γρήγορο καί θετικό τρόπο στήν πραγμάτωση τής "Οἰκονομικῆς συνεργασίας" γιατί:

Θά ἀρχίσει ἡ ἀλληλογνωριμία τών μεσογειακῶν λαῶν μέσω τής ἀνταλλαγῆς τών καρπῶν τών χειρῶν τους. Θά ἐνδυναμωθεί τό μεσογειακό ἐμπόριο, γιατί πολλά καί ἄγνωστα προϊόντα τής μιᾶς χώρας θα γίνουν γνωστά καί στίς ἄλλες. Θά δημιουργηθεῖ μιὰ πρώτη ομάδα ἀνθρώπων (τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὄργανισμοῦ) πού θα ἐργάζονται για πρώτη φορά σέ
ἐ ν α κ ο ι ν ὄ μ ε σ ο γ ε ι α κ ὸ ἔ ρ γ ο .

Θά βροῦν ἀπασχόληση πολλά κομματικά στελέχη, τά ὁποῖα σέ χώρες πού δεν κυβερνοῦν τά σοσιαλιστικά κόμματα, ἔχουν πρόβλημα ἀπασχόλησης καί παράλληλα εὐχέρειας χρησιμοποίησής τους ἀπό τόν κομματικό μηχανισμό. Θά δημιουργηθοῦν παράλληλα στά καταστήματα καί ἓνα εἶδος μονίμων ἐμπορικών ἐκθέσεων πού θα μπορέσουν νά ἀναλάβουν σύντομα καί ἄλλες ἐργασίες, ὅπως μεσογειακές τουριστικές ἐργασίες, ἐμπορικές ἀντιπροσωπεῖες, κ.τ.λ. μέ πολλαπλά ὀφέλη για ὅλα τά μέρη. Θά τεθεῖ ἡ βάση για ἓναν σύγχρονο, ἰσχυρό,

μεσογειακό, έμπορικό Όργανισμό πού θά μπορέσει σύντομα νά έπεκταθεΐ καί σέ άλλες περιοχές όπως π.χ. στήν Εύρώπη, μέ όλα τά συνανόλουθα θετικά άποτελέσματα. Θά προκύψουν σημαντικά χρηματικά κέρδη, πού τόσο έχει ανάγκη ή Μ ε - σ ο γ ε ι α κ ή Σ υ ν ε ρ γ α σ ί α γιά νά γίνει κά- ποτε ζωντανή πραγματικότητα.

Ή προπαρασκευαστική εργασία πού θά απαιτηθεΐ στήν κάθε χφρα μπορεί νά προσφερθεΐ χωρίς άμοιβή από στελέχη τών προοδευτικών καί σοσιαλιστικών Όργανώσεων. Ή όργάνωση δέ καί ό πλήρης σχεδιασμός τής δημιουργίας καί λειτουργίας τοϋ συνολικοϋ Project. μπορεί νά προσφερθεΐ από εί- δικούς πού διαθέτει στά μέλη του τό ΠΑ.ΣΟ.Κ. χωρίς άμοιβή.

Ή παραπάνω εισήγηση έγινε μέ πλήρη γνώση τών δυσκολιών καί τών προβλημάτων πού παρουσιάζει σήμερα ό μεσογεια- κός χφρος.

Νομίζω άλλωστε ότι τό γεγονός αυτό δέν ξεφεύγει από τήν προσοχή κανενός όσων συμμετέχουμε στή συνδιάσκεψη αυτή.

Πρέπει επίσης τελειώνοντας νά τονίσω, ότι ή εισήγηση πε- ριέχει αρκετές γενικεύσεις, ίσως όρισμένες έλλειψεις πά- νω σέ όρισμένα είδικά θέματα πού έθιξε, σίγουρα μερικές απλουστεύσεις καί άναμφίβολα αρκετές άτέλειες.

Όλα όμως όσα προτάθηκαν είναι έντούτοις π ρ α γ μ α τ ο - π ο ι ή σ ι μ α καί βρίσκονται άσφαλώς στό πλαίσιο τοϋ δ υ ν α τ ο υ . Έπομένως ή κατ'άρχήν θετική ή άρνητική στάση πού θά πάρει κανείς άπέναντί της δέν μπορεί νά δι- καιολογηθεΐ μόνο μέ τήν άναφορά του στίς γενικεύσεις, απλουστεύσεις καί έλλείψεις πού άναφέραμε παραπάνω.

Πρέπει επίσης νά τονιστεΐ ότι οι προοδευτικές καί σοσια- λιστικές Όργανώσεις τής Μεσογείου δ έ ν μ π ο ρ ο υ ν νά συνεισφέρουν κατά τί "ι δ ι ο μ έ ρ ο ς στή συλλο- γική προσπάθεια. Αυτό είναι από όλους κατανοητό.

Γι αυτό λοιπόν τό λόγο, αύτες πού μποροῦν νά προσφέρουν περισσότερα σήμερα καί ἐπομένως νά βοηθήσουν αποτελεσματικά στήν πραγματοποίηση τῆς Ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ῆ ς Σ υ ν ε ρ γ α σ ί α ς, ἄς δείξουν περισσότερη ἀποφασιστικότητα καί ἐνθουσιασμό. Οἱ ἄλλοι τότε, ὑποχρεωτικά σχεδόν θά πρέπει νά ἀκολουθήσουν.

"Ἄ ς ξ ε κ ι ν ῆ ῖ σ ο υ μ ε λ ο ι π ὄ ν μ έ ἔ ν α μ ι κ ρ ὸ ἀ λ λ ᾶ σ υ γ κ ε κ ρ ι μ έ ν ο β ῆ μ α σ ῆ μ ε ρ α.